

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/182/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217215450
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2217215450.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., IČO: 47 967 692, so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, proti žalovanému: O. R., nar. XX.X.XXXX, bytom C., V. XXX/X, o zaplatenie 440,30 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 16Csp/229/2017-127 zo dňa 13.6.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd p r i p ú š ť a späťvzatie žaloby v časti sumy 20,- Eur, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti r u š í a konanie v tejto časti z a s t a v u j e
- II. V ostatnej zamietnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .
- III. Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) súd prvej inštancie I. výrokom žalobu o zaplatenie 440,30 Eur, úrokov vyčíslených v sume 292,32 Eur, 29,5 %-ného ročného úroku zo sumy 440,30 Eur od 8.6.2017 do zaplatenia a 5,25 %-ného ročného úroku z omeškania zo sumy 440,30 Eur od 8.6.2017 do zaplatenia zamietol, II. výrokom stranám nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. 497 Obchodného zákonníka, § 526, § 39, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 6, § 517 ods. 2, Občianskeho zákonníka, § 2 písm. b), c), d), § 9 ods. 2 písm. g), y), § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., s poukazom aj na procesné ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že pôvodný veriteľ a žalovaný podpísali dňa 5.4.2012 zmluvu o úvere č. 429798912, v ktorej bolo uvedené: výška úveru 700,- Eur, dátum každej ďalšej platby k 5. dňu v mesiaci, výška mesačnej splátky 28,62 Eur, dátum končenej splatnosti úveru 5.4.2016, dátum prvej platby do 5.5.2012, priem. RPMN na trhu v % 45,23 %, počet mes. splátok 48, RPMN banky v % 33,83 % p.a, celková výška nákladov 461,60 Eur, úroková sadzba 29,50 % p.a. V bode 1 zmluvy o úvere sa o. i. uvádza, že „[zmluvou o úvere] vzniká [pôvodnému veriteľovi] záväzok poskytnúť [žalovanému] peňažné prostriedky... do výšky uvedenej v [zmluve o úvere]. Poskytnutím prostriedkov... vzniká [žalovanému]... záväzok tieto peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť úroky, poplatky a plniť ostatné povinnosti v zmysle Obchodných podmienok pre úver...“. Bod 2 zmluvy o úvere stanovoval o. i., že „právne vzťahy neupravené [zmluvou o úvere] sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami..., Sadzobníkom poplatkov... [Žalovaný]... potvrdzuje, že bol s príslušnými dokumentmi oboznámený a súhlasí s nimi. ...“ Obchodné podmienky (účinné od 16.02.2012), v článku

6 ods. 6.2 stanovovali, že „ak [žalovaný]: je v omeškaní s platením čo i len jednej Splátky v plnej, resp. čiastočnej výške, ... je [pôvodný veriteľ] oprávnen[ý] požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva“. Pôvodný veriteľ poskytol žalovanému na jeho účet sumu 700,- Eur dňa 5.4.2012. Žalovaný splátky riadne neplatil už od počiatku zmluvného vzťahu (listina s názvom „aktuálny stav úveru“, č. I. 23). Pôvodný veriteľ žalovaného v auguste 2014 upozornil, že jeho omeškanie trvá viac ako tri mesiace a že ak svoj dlh neuhradí, môže dôjsť k vyhláseniu predčasnej splatnosti celej pohľadávky (upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru (č. I. 29). Pôvodný veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru k 8.9.2014 (výzva na úhradu dlžnej sumy z 8.9.2014 na č. I. 26). Do 12.2.2016 zaplatiť žalovaný celkom sumu 937,02 Eur. Pôvodný veriteľ a žalobca podpísali dňa 13.6.2017 zmluvu o postúpení pohľadávok č. III/2017, ktorá v článku I ods. 1 stanovovala, že jej predmetom „je záväzok [pôvodného veriteľa] postúpiť na [žalobcu] pohľadávky špecifikované v Prílohe č. 12, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto Zmluvy ...“. V článku II ods. 1 sa strany ďalej dohodli, že „touto zmluvou postupuje [pôvodný veriteľ] na [žalobcu] ku dňu účinnosti Zmluvy Pohľadávky s príslušenstvom, špecifikované v Prílohe č. 1...“. Podľa článku XIV. ods. 1 zmluva nadobudla „účinnosť dňom jej podpisu obidvoma Zmluvnými stranami“. Podľa prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok predmetom postúpenia bola aj pohľadávka voči žalovanému, spresnená jeho osobnými údajmi a číslom zmluvy o úvere.

4. Súd prvej inštancie právne uzavrel, že žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietal. Žalobca nadobudol pohľadávku zo zmluvy o úvere na základe zmluvy o postúpení pohľadávok, keď žalovanému bolo postúpenie preukázané najneskôr dorúčením žaloby do vlastných rúk 8.11.2017. V dôsledku toho je žalobca aj s poukazom na judikatúru (R 119/2003) aktívne vecne legitimovaný v danom spore. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vzťah z nej vyplývajúci je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy. Zároveň sa tým pôvodný veriteľ považuje aj za veriteľa a žalovaný za spotrebiteľa podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, preto sa vzťah medzi stranami riadi aj týmto zákonom. Odplata za úver bola v zmluve dohodnutá v podobe ročnej úrokovej sadzby 29,50 %. Takýto úrok však celkom zjavne presahuje rámec odplaty bežne požadovanej za poskytnutie peňažných prostriedkov v obdobných vzťahoch a podľa názoru okresného súdu sa prieči dobrým mravom. Poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011, s ktorým sa okresný súd stotožnil, keď je neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Okresnému súdu je známe (§ 186 CSP), že úroková miera nových úverov (spotrebiteľských úverov pre domácnosti na obdobie 1 - 5 rokov) sa v roku 2013 pohybovala na úrovni okolo 11 %. Odplata požadovaná veriteľom v tejto veci (29,50 %) presahovala túto úroveň takmer 3-násobne. Takýto exces treba bezpochyby vyhodnotiť ako podstatný a dohodu o úrokovej sadzbe ako neplatný právny úkon (§ 39 Občianskeho zákonníka). Nesúhlasil s názorom žalobcu, že neprimeraným zmluvným úrokom by bol len taký úrok, ktorý by obvyklú úrokovú sadzbu prevyšoval 4- až 5,5-násobne, keďže takýto záver z citovaného rozhodnutia NS SR nevyplyva. Dôsledkom neplatnosti dohody o úrokovej sadzbe je teda absencia úrokovej sadzby v zmluve o úvere, ktorá je však podľa § 9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľskom úvere. Nedostatok tejto náležitosti má potom podľa § 11 ods. 1 písm. b) za následok to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

5. Ďalej uzavrel, že ani ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, na ktoré poukazoval žalobca, nebráni preskúmvaniu úrokovej sadzby z pohľadu dobrých mravov. Účelom tohto ustanovenia je brániť tomu, aby veriteľ cenu úveru alebo pôžičky prenášal z úroku do iných plnení, a tým sťažoval možnosť prípadného vyslovenia neplatnosti úrokovej sadzby pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Súlad celkovej odplaty s odplatami na finančnom trhu podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Z teda nijakým spôsobom nebráni súdu konštatovať nemravnosť úrokovej sadzby podľa § 39 Občianskeho zákonníka a vyvodiť z tohto záveru neplatnosť dohody, na ktorej sa zakladá (porov. rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 17.09.2018, sp. zn. 23Co/369/2017). Navyše, v čase uzavretia zmluvy o úvere neplatilo pravidlo najvyššej prípustnej hranice odplaty, takže námietky žalobcu v tomto smere nemôžu obstáť ani z tohto dôvodu. Žalobcovi tak patrí len istina, ktorú žalovanému v skutočnosti poskytol, bez toho, čo už žalovaný medzičasom uhradil. Preto ani nebolo potrebné sa zaoberať argumentáciou žalobcu týkajúcou sa nároku na bežný úrok (či už do „zosplatnenia“, alebo po „zosplatnení“), ktorý je nedôvodný. Žalovanému vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi len istinu pôžičky (700,- Eur), a to dohodnutými mesačnými splátkami po 28,62 Eur splatnými vždy 5. deň príslušného mesiaca. Žalovaný sa dostal do omeškania tým, že porušil svoju povinnosť splácať úver, keď splátky od počiatku neplatil v predpísanej výške a splatnosti. Keďže toto omeškanie trvalo viac ako tri mesiace,

pôvodný veriteľ si listom z 21.8.2014 uplatnil právo na okamžité splatenie celého úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ktoré bolo dohodnuté v článku 6 ods. 6.2 Obchodných podmienok. Do 12.2.2016 zaplatil žalovaný 937,02 Eur, čiže uhradil viac, než mal, a preto je žaloba v časti istiny v sume 440,30 Eur, ktorú žalobca požadoval priznať, nedôvodná. Žalobca požadoval úrok z omeškania „zosplatnenia“ v sume 1,95 Eur (č. l. 118). Hoci žalovaný bol v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. povinný platiť úrok z omeškania v závislosti od jednotlivých čiastkových platieb, vzhľadom na žalovaného preplatok (937,02 - 700 = 237,02), treba tento úrok z omeškania považovať za uhradený. Pokiaľ ide o úrok z omeškania vyčíslený žalobcom po „zosplatnení“ do 31.5.2017 v sume 63,08 Eur je zjavné, že žalovaný prinajmenšom od 12.2.2016 nie je v omeškaní s platením istiny. Preto ak aj žalobcovi nárok na úrok z omeškania vznikol (hoci v nižšej sume), žalovaný ho už zjavne v celej výške uhradil. Keďže prinajmenšom od 12.2.2016 žalovaný nie je v omeškaní, žalobca nemá nárok ani na pokračujúci úrok z omeškania, ktorý požadoval priznať od 8.6.2017.

6. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal okresný súd z toho, že žalobcovi ako neúspešnej strane nárok na ich náhradu nepatrí (§ 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a žalovaný by síce nárok na ich náhradu mal, no pretože mu v konaní pre jeho neúčast' žiadne trovy nevznikli, mu tento nárok v zmysle judikatúry (R 72/2018) nepriznal.

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, pričom navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne zmeniť a žalobe vyhovieť a priznať mu náhradu trov konania. Poukázal na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a), f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že nesúhlasí s tvrdením súdu, že výška úrokovej sadzby 29,5 % je v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Poukazuje na dokument: „Priemerné úrokové sadzby z úverov obchodných bánk (%), kde pre spotrebiteľské úvery od 1-5 roka (úverová zmluva bola uzatvorená na obdobie 48 mesiacov) za rok 2012 za mesiac apríl predstavuje 12,89%. Uvedená hodnota však predstavuje priemernú hodnotu, teda ide o tzv. aritmetický priemer. Z uvedeného teda vyplýva, že do tejto hodnoty z jednej strany vstupujú ako minimálne hodnoty úrokovej sadzby, ako aj maximálne. Maximálna výška dohodnutých zmluvných úrokov v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy nebola žiadnym spôsobom limitovaná. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/26/2011, z ktorého vyplýva, že neprimeraným zmluvným úrokom by bol taký úrok, ktorý by štvnásobne až päť a pol násobne prevyšoval obvyklú úrokovú sadzbu. Ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo/1201/2009, podľa ktorého ochrana spotrebiteľa má svoje limity, pričom ochranu spotrebiteľa nemožno ponímať ako obranu proti ľahkovážnosti a nezodpovednosti. Žalobca uzavrel zmluvu dobrovoľne, bez pripomienok a nátlaku. Záverom poukázal na odlišné stanovisko sudcu a zároveň podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky, JUDr. Milana Lálíka: „Považujem za nevyhnutné najskôr konštatovať, že všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavrú akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti.“

8. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie podľa § 387 CSP.

10. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola požiadavka žalobcu na zaplatenie sumy 440,- Eur, úrokov 93,64 Eur, úrokov 198,68 Eur, úroku vo výške 29,50 % ročne zo sumy 440,30 Eur od 8.6.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania 5,25 % ročne zo sumy 440,30 Eur od 8.6.2017 do zaplatenia.

11. Rozsudkom č. k. 16Csp/229/2017-66 zo dňa 6.3.2018 (prvým v poradí) súd prvej inštancie I. výrokom žalobu zamietol, II. výrokom stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania. Na odvolanie žalobcu odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Podľa § 370 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. V zmysle ods. 2 súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Podľa ods. 3 ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

13. V prejednávanej veci došlo zo strany žalobcu k späťvzatiu žaloby (čiastočnému) v sume 20,- Eur v časti vyčísleného žalovaného 93,64 Eur, z dôvodu úhrad vykonaných žalovaným, s ktorým žalovaný na výzvu odvolacieho súdu (v zmysle § 370 ods. 2 CSP) nevyjadril svoj nesúhlas, čím boli naplnené všetky zákonné predpoklady pre aplikáciu citovaného § 370 CSP a to v I. výroku rozsudku odvolacieho súdu.

14. Po zohľadnení čiastočného späťvzatia (I. výrok tohto rozsudku) predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu zamietol (suma 440,- Eur, úroky 73,64 Eur, úroky 198,68 Eur, úrok vo výške 29,50 % ročne zo sumy 440,30 Eur od 8.6.2017 do zaplatenia, úroku z omeškania 5,25 % ročne zo sumy 440,30 Eur od 8.6.2017 do zaplatenia).

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP <., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 379 CSP <., odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

17. Podľa § 380 ods. 1 CSP <., odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

18. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP <.), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie vo vzťahu k zvyšnému zamietajúcemu výroku (okrem sumy 20,- Eur, v ktorej súd konanie v dôsledku späťvzatia žaloby zastavil) napadnutého rozhodnutia správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. S poukazom na uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zvyšnom napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP < potvrdil.

20. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v podanom odvolaní. S ohľadom na obsah podaného odvolania žalobca v podanom odvolaní napádal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie vo vzťahu k nepriznaniu dojednaných zmluvných úrokov vo výške 29,50 %, ktoré zmluvné dojednanie súd prvej inštancie vyhodnotil ako rozporné s dobrými mravmi, a tak za neplatné, keď výška úrokov podľa názoru súdu prvej inštancie podstatne presahuje úrokovú mieru v

dobe dojednaní obvyklú, určenú s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám aplikovaným bankami pri poskytovaní úverov.

21. Odvolací súd po prejednaní podaného odvolania žalobcu dospel k záveru, že toto odvolanie nie je dôvodné, keď záver súdu prvej inštancie o neprimeranosti dojednanej výšky úrokov, vedúci k neplatnosti tohto zmluvného dojednaní je správny.

22. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetnú úverovú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 (a nasl.) Občianskeho zákonníka, keď ide štandardnú formulárovú zmluvu, uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako spotrebiteľom, pričom predmetná zmluva je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase ich uzavretia, čo nespochybnil ani žalobca. Právny predchodca žalobcu ako právnická osoba poskytol v rámci svojho podnikania úvery žalovanému, ktorý nekonal v rámci predmetu svojho povolania alebo podnikania. Predmetom zmluvného vzťahu bolo poskytnutie úveru, teda poskytnutie finančných prostriedkov formou spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ zmluva obsahuje takéto neprijateľné podmienky, tak tieto sú neplatné. Okrem tohto v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy ňou založený je nevyhnutné posudzovať podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. A to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon o spotrebiteľských úveroch, ako aj § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. Úroky dohodnuté pri poskytovaní peňažnej pôžičky predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a vzájomných vzťahov medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Dobrými mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť, vystihujúc podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem.

24. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka <. patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, t. j. právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade, či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať, preto závisí v každom prípade na úvahe súdu. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka <. alebo § 39 Občianskeho zákonníka <., je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

25. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka <., ktorá podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozhodnutie NS SR 5Cdo/26/2011).

26. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej

finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavami v čase uzavretia zmluvy. Rovnako je potrebné vychádzať už na spomínané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 26/2011, podľa ktorého pri dojednávani úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernické úroky.

27. V prejednávanej veci súd prvej inštancie zistil, že úroková miera 29,50 % dohodnutá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným v uzavretej zmluve zo dňa 5.4.2012 podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, keď podľa priemerných úrokov obchodných bánk bol v mesiaci apríl 2012 pri spotrebiteľskom pre domácnosti na obdobie 1-5 rokov vo výške 12,89 % a z tohto zistenia vyvodený správny záver o neplatnosti takéhoto dojednania pre rozpor s dobrými mravmi. S týmto názorom súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil, keď dojednaný úrok 29,50 % presahuje vyššie uvedené limity úrokových sadzieb uplatňovaných bankami, a to viac ako 2-násobne. Dohodnuté úroky sú odplatom za užívanie požičanej sumy, nemajú zabezpečovaciu funkciu a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi nemá vplyv, že táto bola dohodnutá. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej sumy, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom.

28. Odvolací súd poukazuje aj na to, že odvolaním žalobcu nebol napadnutý záver okresného súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu nesprávneho údaja o priemernej RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. y) zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedené vyplýva aj správny záver, že žalobcovi patrí iba istina, ktorá bola žalovanému poskytnutá (700,- Eur) po zohľadnení platieb žalovaného (do 12.2.2016 vo výške 937,02 Eur), čím žalovaný zaplatil vyššiu sumu ako mu bola poskytnutá. Žalobca nenapadol ani záver súdu prvej inštancie o nedôvodnosti nároku na úrok z omeškania s poukazom na odsek 25 odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa odvolací súd stotožnil.

29. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým došlo k zamietnutiu žaloby (okrem sumy 20,- Eur, v ktorej časti konanie zastavil), ako vecne správny, spolu so súvisiacim výrokom o náhrade trov konania, potvrdil.

30. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonával žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

32. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu, ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyšiac podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli.

33. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia CSP alebo iného zákona (analogia legis alebo juris). Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcou. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v

konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodnutie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavné nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

34. S poukazom na uvedené odvolací súd žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

35. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

36. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).